

EDINOST

Izhaja — izvenredni ponedeljek — vsak dan jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Františka Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se pošilja uredništvu. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Glavni urednik odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijske lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se pošiljajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, mm po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Františka Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kdo noče miru in prijateljstva?

Od italijanske strani obdolžujejo Jugoslavijo, da v njej gospodarijo militaristi, ki hočejo na vsak način novo vojno, novo strašno prelivanje krvi. Glasilo italijanske vlade, »Tribuna«, pa je ravno te dni napisalo listi Jugoslaviji najlepše spričevalo. »Tribuna« prizna, da je jugoslovenska vlada s svojim pravilnim in pristranskim postopanjem povodom reških dogodkov dokazala, da hoče vestno izpolnjevati določbe rapalske pogodbe.

Iz tega pripoznanja italijanske vlade sledi logični zaključek, da jugoslovenska vlada ne želi novih krvavih zapletov. Držati se hoče rapalske pogodbe. Na drugi strani ital. vlada, tudi iz tega sledi z železno logiko, da je spoštovanje rapalske pogodbe glavni pogoj za ohranitev miru. Kdo je potemtakem nevaren miru? Kdo hoče nove spore in spopade med Italijo in Jugoslavijo? Tisti, ki noče spoštovati rapalske pogodbe, tisti, ki noče spoštovati one določbe rapalske pogodbe, ki ustvarja neodvisno, samosvojno reško državo, tisti, ki hoče, naj se Italija nasilno vmešava v bodočo notranjo ureditev reške države!

A kdo je to, na kateri strani so taki nasprotniki rapalske pogodbe? Na strani Jugoslavije ne, kakor je glasilo italijanske vlade izrecno in slovesno izjavilo: Torej — kje? Odgovor na to vprašanje dajajo dogodki na Reki povodom zadnjih volitev in po volitvah. Kdo nasprotuje volji reškega prebivalstva, izraženi na volitvah, ki jih niso vodili prijatelji Jugoslavije. Kdo je prišel na Reko, da bi z nasiljem preprečil udeležitev volje domačega prebivalstva? Kdo noče priznati veljavnosti teh volitev? Kdo zahteva, naj jih italijanska vlada nasilno razveljavi? Kdo je razbil volilne žare, kdo uničil volilne spise, kdo nasilno zasedel reški municipij, kdo ustanovil novo začasno vlado, ki je v prvem svojem proglasu zagrozila s smrtjo vsakomur, ki bi ji hotel križati računice?!! Kdo zahteva, naj si Italija samostojno priključi Reko?!! Kdo zahteva torej, naj se rapalska pogodba, ki ustanavlja Reko, kot samostojno in neodvisno državo, razveljavi in naj se Italija izneveri dani besedi in slovesno in obvezno položenemu podpisu na rečni pogodbi?!

Odgovora na vprašanja nam ni treba dati, ker vsi pzmamo tiste, ki so

šli na Reko nasprotovat rapalski pogodbi in volji Rečanov. Saj so se dogodki odigrali v polpreteklosti in pred očmi vsega sveta! Tu je izključeno vsako potačevanje in zavijanje. Dejstva so dejstva.

Če je torej resnično, kar je ugotovilo glasilo italijanske vlade, da gre namreč jugoslovenski vladi največje priznanje za to, da se hoče vestno in lojalno držati rapalske pogodbe, in če je resnično, da postopanje te vlade opravičuje najboljše nade za bodoče dobro sosedstvo in prijateljske odnose med Italijo in Jugoslavijo, kakor je tudi izrecno naglašala »Tribuna«: potem so pač računski jasni in ni treba se le kazati s prstom na tiste, ki nočejo takega dobrega sosedstva in takih dobrih odnosov! In ker nihče ne more dvomiti o tem, da bi enostransko kršenje ali razveljavljanje rapalske pogodbe neizogibno dovedlo do novih komprikacij — in to ne le med Italijo in Jugoslavijo, ampak bi se pritegnili v vrtnec tudi drugi činitelji evropske politike —, je pač jasno, da hočejo vrčati gorečo plamenico tisti, ki nočejo priznati rapalske pogodbe, ker zahtevajo, naj se Italija izneveri tej pogodbi! Jugoslavija pa se je hoče držati, — kakor je ugotovilo glasilo italijanske vlade. S to ugotovitvijo je tudi rešeno vprašanje o krivcih morebitnega novega krvavega spopada.

»Piccolo« je rekel te dni, da bi, če bi prišlo do vojne, ravno Jugoslovenci morali doprinesati največje žrtve v krvi in imetju. Gotovo bi trpeli strašno ravno mi na tem ozemlju. Zato si tudi ne želimo, da bi prišla na nas nova nesreča, novo prelivanje krvi in novo pustošenje naše zemlje, marveč moramo želeto, da se vsa navskriza med Italijo in Jugoslavijo poravnajo mirnim potom in v zadovoljstvo obeh strani. Rapalska pogodba je naložila Jugoslovenom velikansko žrtvo. Ali, ker je že sklenjena, naj se tudi izvede! Toda, ko že govorimo o krivcih, ki bi s svojim blaznim postopanjem hoteli zanetiti nov plamen, naj ugotovimo, da isti italijanski listi, ki očitajo Jugoslovenom tako namero, včasih povsem odkrito, včasih bolj pritajeno, pritrjujejo tistim, ki so šli na Reko rušiti rapalsko pogodbo! Tudi ti listi spadajo med krivce! Naj nam torej nikar ne govore o militaristih v Jugoslaviji!

la, da so morali določiti odločne odredbe. Dalje je Lloyd George rekel, da je Nemčija bila povabljena, naj predloži jasne predloge o svojem celokupnem dolgu. Jasno je, da bi bilo zaveznikom bolj všeč sprejeti nemške ponudbe, ko bi bile zadovoljive. Lloyd George je tu namignil na londonsko konferenco in von Simonsove ponudbe. Zavezniki morajo priznati, da se Nemčija ni zavedala težkoč, ki so ji grozile, toda dolžnost zaveznikov je bila predvsem zahtevati izčrpno izvršitev mirovne pogodbe. Lloyd George je prešel nato k reparacijski komisiji. Na podlagi vseh tozadevnih listin je komisija izračunala pretekli teden, da dolguje Nemčija 6 milijard 600 milijonov angl. funtov. Lloyd George je pripomnil, da se je moral spremeniti en dodatek mirovne pogodbe, da bo mogoče urediti plačevanje tega dolga, zakaž doba 30 let bi bila prekratka. Lloyd George je dalje rekel, da se predvidevajo tri vrste obveznic. Prvi dve vrsti se bosta plačali v glavnem v naravi in v delom. Proti temu pa se Francozi upirajo. Delo za popravilo razdejanih krajev bo trajalo po mnenju Lloyd Georgea 5 do 10 let. Tretja vrsta obveznic se bo krtila z 25 % tnm odbitkom od nemškega izvoza. Ta odbitek bo vrgel 230 milijonov funtov. V Berlinu se bo nahajala komisija, ki bo nadzorovala pobiranje teh odbitkov. Lloyd George je zaključil, da je načrt zaveznikov pravičen in praktičen in bo obrodil tiste rezultate, ki se pričakujejo.

Japonski prestolonaslednik na Angleškem. — Zveza med Anglijo in Japonsko se bo obnovila

PORTSMOUTH, 5. Jutra pripriuje v pristanišče v Spitheadu oklopnica »Kastor«, na kateri se nahaja japonski prestolonaslednik. Prestolonaslednika spremlja tudi oklopnica »Kašima« in ena eskadrila angleških torpedolov iz atlantske eskadre. V čast prestolonasledniku se pripravljajo velike svečanosti. Angleški listi objavljajo dolge članke, v katerih naglašajo važnost tega obiska. Obisk se stavi v zvezo s skorajšnjim potekom angleško-japonske zveze in pravijo, da je zvezo treba obnoviti. Dasi prestolonasledniku ni poverjeno nikakršna diplomatska naloga, bodo angleški ministri govorili z japonskimi dostojanstveniki, ki spremljajo prestolonaslednika, o tej zvezi s posebnim ozrom na politični položaj med zavezniki in pridruženimi državami, kakor se je razodel po sklepu miru.

Francija

Ministrski predsednik Briand zadovoljen s konferenco.

PARIZ, 6. Ministrski predsednik Briand je sprejel danes večer mnogo časnika, katerim je izjavil, da je zelo zadovoljen, da se je mogel s svojimi zavezniki popolnoma sporazumeti. Versailleska mirovna pogodba se bo sedaj — je rekel Briand — zares začela izvrševati. Kar največ zanima zaveznike, je to, da mobilizirajo svoje kredite nasproti Nemčiji. To pa je bilo težko napraviti, dokler so se obrestni od obveznic, ki jih Nemčija izda, lahko odlagale. Londonski zapisnik pa dovoljuje izdajanje obveznic, ki se bodo vsled predvidevanj jamstev lahko dale prodajati. Ali pa bo Nemčija pogoje reparacijske komisije sprejela? V tem hipu bi ne znal nihče tega povedati. Ali Nemčija odgovori nepovoljno ali ako podpreto, da se nima nove vlade, nikakor ne odgovori, se bodo odredbe začele izvajati.

Nemčija

Nemška vlada je že prejela ultimatum
PARIZ, 6. »Petit Parisien« poroča iz Berlina: Ultimatum zaveznikov je prišel v Wilhelmstrasse danes 5. maja. Rok poteče 12. t. m. o polnoči.

Vstaja v Gornji Šleziji se širi
BERLIN, 6. Wolffova agencija javlja iz Oppelna: Položaj v Gornji Šleziji je še vedno zelo resen. Vstaja se je razširila proti severu. Mesta Gleiwitz, Lublitz in Hindenburg so v nevarnosti. Poljaki so napadli neki avto, na katerem so bili francoski vojaki. En podčastnik je bil ubit in vojaki so bili razoroženi. Iz Poljske prihajajo venomer nove čete in strelivo.

Korfanty proglasil diktaturo v Gornji Šleziji?

BERLIN, 6. Neka vest Wolffove agencije pravi, da se je Korfanty proglasil za civilnega in vojaškega gubernatorja Gornje Šlezije.

Rusija

Ruskan zastopnik v Perziji
TEHERAN, 5. Pretekli teden je prišel v Teheran poslanik ruske sovjetske vlade. Bil je sprejet od šaha. Pri tej priliki je poslanik podaril šahu album s slikami vodilnih oseb sovjetske Rusije.

Rusija izvozila 120 ton zlata
PARIZ, 5. Glasov vesti iz Rige je tamkajšnja carinarnica ugotovila, da je šlo v inozemstvo skozi Rigo že 120 ton ruskega zlata.

Rusija in Japonska na daljnem vzhodu
REVELJ, 5. Ruski listi objavljajo besedilo proglasa, ki ga je izdal japonski general Kozima prilikom zasedbe otoka Sahalina, mest Nikolajevska, Sofijska i. dr. Zasedba bo trajala — pravi proglas — dokler Rusija ne dobi zakonite vlade in dokler se Japonski ne da zado-

ščenje radi pokolja japonskih državljakov v Nikolsku. Japonci so uvedli v zasedenih krajih japonsko upravo ter so pozvali rusko prebivalstvo, naj bo mirno in naj se pokori.

Grška

Grška noče sporazuma s Turki
ATENE, 6. Neka poluradna nota zanikuje odločno vesti, ki so se bile razširile, češ da je Grška pripravljena rešiti vprašanje Male Azije potom sporazuma in da je prosila Anglijo, naj bi posredovala. Ravnotako se zanikuje vesti, da je Grška vlada naznanila angleški vladi, da je kralj pripravljen odstopiti v prilog prestolonasledniku.

Amerika

Amerika uradno povabljena v vrhovni svet in reparacijsko komisijo

WASHINGTON, 6. Angleški poslanik je danes predložil državnemu uradu za zunanje zadeve formalno vabilo zavezniki vlad Zedinjenim državam, naj bi se dal zastopati v vrhovnem svetu in v reparacijski komisiji.

Listi se bavijo s tem korakom zaveznikov in se izražajo zelo povoljno. Zedinjene države in evropska vprašanja
WASHINGTON, 6. Neka poluradna nota pravi: Vlada Zedinjenih držav bo povabila priložnost predstaviti polkovnika Haweya, novega ameriškega poslanika v Londonu, da naznanijo angleški vladi svoje stališče glede se neresenih evropskih vprašanj, kolikor se ta vprašanja tičejo tudi Amerike.

Kredit za vojno mornarico zvišan za 100 milijonov dolarjev

WASHINGTON, 5. Senatorska komisija za vojno mornarico je zvišala kredit za zgradbo novih ladij od 396 na 496 milijonov dolarjev ter je načrt zakona zopet predložila senatu. Ta načrt je bil v mesecu marcu v senatu odklonjen. Komisija je odklonila popravek senatorja Boraha, ki zahteva od predsednika Hardinga, naj skliče mednarodno konferenco za razorožitev.

Pred zasedbo ruhrske kotline

Ko so se v novembru l. 1918, izognili Nemci na zapadni fronti popolni vojaški katastrofi s premirjem, ki so ga sklenili z zavezniki pod najugodnejšimi pogoji, je ves svet pričakoval, da bodo nemški krivci kaznovani in da bo moral nemški narod povrniti vsaj del škode, ki so jo napravile nemške čete v zasedenih krajih. S tem bi bila izpolnjena ena glavnih zahtev zaveznikov.

Še eno leto, odkar je prenehala bojna klanje na francoskih tleh, toda od urejenih razmer v Evropi smo še daleč. Med vsemi spornimi vprašanji pa je zadeva vojne odškodnine, ki jo Nemci dolgujejo svojim nasprotnikom, eno najbolj perečih in zamotanih. Vsakdo mora priznati, da so zahteve odškodnincev po vojni odškodnini upravičene, toda način, kako hočejo priti zavezniki, pred vsem Francozi, do te odškodnine, nam priča, da gredo zmagovalci preko prvotnega cilja, ki je bil: povrnitev dejanske škode na predmetih, poškodovanih vsled vojnih dogodkov, kakor tudi povrnitev uplenjenih in ukradenih dobrin prejšnjim lastnikom. Če bi šlo samo za to, je skoraj gotovo, da bi bilo prišlo v tolikih mesecih po Versailleskem miru do sporazuma med Nemci in zavezniki.

Toda pogledimo, kako so zavezniki, zlasti Angliji in Francozi, reševali ta spor. Najprej moramo poudariti, da se Francozi nemške vojske sile še vedno boje. Zakaj Nemoi so bili premagani s pomočjo velikih armad, ki so prihiteli razmeroma prešibkim francoskim silam na pomoč. Brez te pomoči, ki je bila ogromna, bi danes Berlin diktilar Parizu, ne pa narobe. Zato je umevno in naravno, da skrbi Francoze bodočnost. Nihče ne more predvidevati, ali bi se v morebitnem bodočem vojnem spopadu nahajali Francozi v istem ugodnem političnem položaju, v katerem so se nahajali v pretečni vojni. Utegnilo bi se torej zgoditi, da bi se nekega dne Francozi pred nemškimi armadnimi zbori znašli osamljeni. In vojna sreča je opoteča, pravi pregovor. Iz teh razlogov imajo še danes pri vseh sporih, ki izvirajo iz nesrečne Versailleske pogodbe, glavno besedo generali in vojaški strokovnjaki. Proslavljeni zmagovalci Foch je vedno na delu. Ni ga skoraj meseca, da se ne bi imenovalo njegovo ime. Skoraj k vsaki konferenci so ga poklicali kot vojaškega izvedenca.

Taj strah pred nemško nevarnostjo, ki ni morda tako neutemeljen, pa gre tako daleč, da delajo Francozi velike napore v svoji politiki nasproti premaganemu sovražniku. Zato skušajo, da bi tega strašnega premaganca, ki je razorožen, še gospodarsko uničili in politično razkosali. Ter mu tako onemogočijo na vse večje čase misel na revanše. Na drugi strani pa pravijo, da jim je vojna odškodnina neobhodno potrebna, če naj se Francija izogne gospodarskemu polomu. Tako vse torej Francozi med Scilo in Karibdo ter streme zdaj za pr-

vim smotrom, zdaj za drugim. Gospodarsko uničena in politično razkosana Nemčija pa ne bo mogla plačevati skozi desetletja tako ogromnih svot, ki jih zahtevajo Francozi, iz enostavnega razloga, ker jih ne bo mogla plačevati. Torej, ali pomagati Nemčiji, da se gospodarsko udrži, in potem zahtevati odškodnino, ali jo pa gospodarsko uničiti ter resignirati na odškodnino.

V tem dvojnem stremljenju, ki vsebuje najlepši dokaz o napačni politiki Francozov, tiči vzrok, da ne more priti do sporazuma. V mnogih konferencah se je že reševalo to vprašanje, toda vedno brez uspeha. Po zadnji londonski konferenci so Francozi zasedli nove pokrajine ob Renu, da bi Nemce prestrašili in da bi s carinskim plotom iztisnili zlato milijarde. Toda ta korak ni prinesel nobene praktične koristi zaveznikom, pač pa je dokazal, da ne bodo ničesar dosegli brez sodelovanja Nemcev.

Tudi Angliji se ne morejo nikakor radovati nad gospodarskim polomom nekdanjega nevarnega trgovskega tekmeca. Gospodarska kriza na Angleškem, ki se izraža v brezposelnosti, ima deloma svoj vzrok v gospodarskih težavah sosedne Nemčije, ki ne more kupovati angleških surovin v tisti meri kakor pred vojno. Gospodarsko uničenje Nemčije bi prav občutno udarilo tudi angleško gospodarsko življenje. Tako vidimo, kako so danes narodi in države v medsebojni odvisnosti. Tega naravnega zakona pa ni mogoče odpraviti z nekaterimi poslanicami ali celo z vojnimi pohodi.

Sicer pa so Angliji to že davno poznali. Zato smo mogli pri vseh konferencah, ki so jih držali zavezniki, da bi rešili ta spor, ugotoviti, da ni bilo zadržanje vseh zaveznikov napram Nemčiji složno in enotno. Francozi predstavljajo v tem zboru najradikalnejšo stranko, ki zahteva uporabo najhujših sredstev proti Nemčiji, dočim so Angliji veliko zmernejši in bolj popustljivi.

Pri najnovejšem zborovanju v Londonu smo opazili, da je tudi tokrat znagalo angleško stališče. Francozi so hoteli, naj se zasedba ruhrske kotline takoj izvrši, toda ostali zborovalci niso bili tako ostri. In tako je prišlo do nekakega kompromisa. Zavezniki so se zedinili v tem, da se pošlje Nemcem ultimatum, katerega rok poteče v šestih ali sedmih dneh. Ako bi Nemci v tem roku odklonili predloge zaveznikov, tedaj bi šele sledila zasedba ruhrske kotline.

Zavezniki bodo topot stavili Nemcem prav določene pogoje o načinu plačevanja, tudi se je na podlagi poročila komisije, ki je preračunala vojno škodo, natančno določila višina vojne odškodnine, tako da se bo zdaj Nemcem težko ogniti točnemu odgovoru.

Ameriške Združene države so se postavile na stran zaveznikov in ne marajo posredovati v prilog Nemčiji. Tako je splavalo Nemcem tudi to upanje po vodi in ne bo šlo drugače, nego da se pobotajo z zavezniki, ali na kratko povedano, da podpišejo, kar njihovi nasprotniki zahtevajo.

V nasprotnem slučaju bodo zavezniki šele zasedle ruhrsko kotlino. Francozi že mobilizirajo dva letnika za ta slučaj, vse je pripravljeno za zasedbo tega gostu obljudenega in bogatega nemškega industrialnega ozemlja. S to zasedbo si hočejo zavezniki zagotoviti dohodke ruhrske rudnikov in tvornic. Ti dohodki bi se uporabili v knitje nemškega dolga zaveznikom. Seveda je precej dvomljivo, ali bo zasedba ruhrske kotline imela zares tiste uspehe, ki jih pričakujejo od nje zlasti Francozi. Nemci se bodo zale gotovo izognili vsaj deloma temu prišilnemu plačevanju, bodisi s tem, da bodo skušali skriti proizvodnjo, bodisi, da bodo nahujskali delavstvo, naj ono ovira delovanje zasednih organov, in drugače še.

Verjetno pa je, da se bodo Nemci udali ter podpisali. Zakaj ruhrska kotlina je življenske važnosti za nemško gospodarsko življenje. Tudi se Nemci upravičeno boje, da ne bi Francozi izkoristili zasedbo in razkosali Nemčijo. Odcepitev ruhrske kotline in poreskega ozemlja, četudi za kratko dobo, bi bil vsakogar hud udarec za Nemčijo.

Sicer pa se zdi, da bi zavezniki zelo radi videli, da bi jim ne bilo treba napraviti tega koraka. Nasilna sredstva so nevarna, posebno v teh časih, ko povsod tli ogenj sovražstva in čaka prilika, da izbruhne na dan.

VOLICI!

Volitve so popolnoma tajne. — Kdorkoli Vam izraža pomisleke glede tajnosti, je ali revček ali pa agitator nasprotne stranke!

Vsem volilcem!

Županstva so že začela razpošiljati volilne izkaznice (legitimacije). Volilci ohranite izkaznice skrbno! Kdor ne bo imel izkaznice, ne bode mogel voliti!
Politično društvo »Edinost«.

Jugoslavija

Ponesečen atentat na jugoslovenskega notranjega ministra. — Napadalec pobegnil

BELGRAD, 4. Včeraj zvečer je bila v kazini demokratska prireditve, katere se je udeležil tudi minister notranjih del, Drašković. Ko je šel ob pol 2. uri minister Drašković iz lokala, je stopil pred njega mlad, visok človek — po zunanosti sodeč, dijak — ter nameril nanj revolver, ki se pa ni sprožil. G. Drašković je tekkel za njim do vogala ulice. Ker ni bilo v bližini ljudi in nobenega policista, se je napadalec posrečilo po temnih ulicah uteči.

BELGRAD, 4. Ko se je sinoči minister za notranje stvari, Milorad Drašković, vračal okoli pol ene ure ponoči z demokratske zabave v Kolarcu z avtomobilom domov, se je nenadoma približal avtomobilu neznan mladček in nameril nanj samokres. Minister je z odprtega avtomobila udaril atentatorja z dežnikom po roki, v kateri je imel samokres, nakar je atentator pobegnil po Pozorišni ulici. Na trgu pred Kolarcem v imenovanem trenutku ni bilo nobene varnostne straže. Policija je po obveščanju izvršila takoj pogon po mestu, ki pa je bil brezuspešen.

Nadaljevanje trgovskih pogajanj z Italijo

BELGRAD, 4. Ker se poroča iz Rima, da se hoče italijanska vlada strogo držati rapalske pogodbe, se bodo v kratkem nadaljevala trgovska pogajanja med jugoslovensko in italijansko delegacijo.

Čehoslovaška

Borbe v Gornji Šleziji.
PRAGA, 6. Po zadnjih vesteh o bojih v Gornji Šleziji se gruča poljskih vstajev približujejo na nekaterih točkah čehoslovaški meji. Streljali so že na čehoslovaška tla. Vseled tega so bile orožniške postaje ob meji pojačene. 156 čehoslovaških državljanov je moralo zbežati iz Gornje Šlezije. Begunci so prišli v Bohumín. Po pripovedovanju beguncem so Poljaki zavzeli do sedaj vse ozemlje do Odre.

Trgovska pogodba med Čehoslovaško in Avstrijo podpisana.

PRAGA, 6. Pogajanja za trgovsko pogodbo z Avstrijo so končana. Dosegeli je sporazum o vseh točkah: o medsebojnih ugodnostih, o uvozu in izvozu tkanin, stekla, keramičnih izdelkov itd. Obenem so tudi bili določeni kontingenti za posamezne vrste blaga kakor za vino, likerje, obleke itd. Določbe o uvozu in izvozu stopijo v veljavo s 1. junijem t. l. Za Čehoslovaško sta pogodbo podpisala minister za trgovino dr. Hotovec in načelnik čehoslovaškega odposlaništva minister za trgovino Heindl. Pogodba bo stopila v veljavo, ko jo ratificirata parlamenta obeh držav. To bo po zaključku finančnih in političnih pogajanj, ki se bodo začeli že te dni.

Anglija

Uradno besedilo ultimatumu Nemčiji

LONDON, 6. Evo uradno besedilo skupne izjave zaveznikov, ki je bila podpisana danes predpoldne na prvi seji: Zavezniki ugotavljajo, da nemška vlada kljub zapovrstnim popustitvam s strani zaveznikov od podpisa Versailleske pogodbe dalje in kljub odredbam, ki so bile sklenjene v Spai in Parizu in odredbam, ki so bile pozneje sklenjene v Londonu in uveljavljene ni izvršila obvez, ki jih ji nalaga Versailleska mirovna pogodba, in sicer 1. glede razorožitve, 2. glede 12 milijard mark v zlatu, ki so zapadle 1. maja 1921. v zmislu čl. 235 mirovne pogodbe in ki jih je reparacijska komisija zahtevala za omenjeni dan, 3. glede sojenja vojnih zločincev po novih določbah, ki so jih zavezniki naznanili v svojih notah od 13. februarja in 17. maja 1920., 4. glede nekkih drugih važnih vprašanj, ki jih predvideva-jo čl. 264-267, 269-275, 321-322 in 227 mirovne pogodbe — ter so sklenili: a) da bodo že danes začeli vse potrebne priprave za zasedbo ruhrske kotline z medzavezniki četami, ki so ob Renu, kakor predvideva mirovna pogodba, b) da se reparacijska komisija povabi, naj Nemčiji nemudoma javi roke in način plačevanja vsega dolga, da sporoči nemški vladi svoj tozadevni sklep najdalje do 6. maja in da pozove nemško vlado, naj v roku 6 dni računajoč od 6. t. m. jasno izjavi, da sprejme sledeče sklepe: 1. Nemčija mora brez pridržkov in brez pogojev izvršiti svoje obveze, kakor jih je določila reparacijska komisija; 2. Nemčija mora brez pridržkov in brez pogojev dati jamstva za svoje obveze, kakor jih predpiše reparacijska komisija; 3. Nemčija bo morala brez pridržkov, brez pogojev in nemudoma izvršiti vse mere, ki se nanašajo na razorožitev na suhem, na morju in v zraku in ki so bile nemški vladi naznanjene z dopisom od 29. januarja 1921. Tiste mere pa, za katere je rok že zapadel, se bodo morale takoj dokončati ali druge izvršiti v rokih, ki se določijo; 4. Nemčija mora začeti brez pridržkov in brez zamud izvrševati druge določbe mirovne pogodbe, o katerih je beseda v čl. I. pričujoče note; 5. 12. maja se bo zasedla ruhrska dolina, ker nemška vlada ni izvršila gorin naštetih določb. Zasedba bo trajala, dokler Nemčija ne izvrši pogojev pod c). London, 5. maja 1921. (Podpisani Lloyd George, Briand, Sforza, Japari Hayashi.)

Lloyd George o ultimatu. — Je pravičen, praktičen in bo zalegel

LONDON, 6. Lloyd George je v doljni zbornici govoril o povračilih. Rekel je, da je Nemčija zaveznike prisili-

Naši volivni shodi

V sredo, 4. t. m., in v četrtek, 5. t. m., so se vršili sledeči volivni shodi:

Na Goriškem in Notranjskem:
V **Senožečah**. Poslušalcev okoli 250. Govorila sta gg. Mirko Skok in Slavoj Rebec.
V **Britofu (Vreme)**. Poslušalcev je bilo okoli 300. Govornika sta bila gg. Mirko Skok in Slavoj Rebec.

Shod v Vipavi. V sredo, na dan sv. Florijana, ki ga Vipavci praznujejo kot svoj domači praznik, se je popoldne vršil v Vipavi, v gostilnici 'Adria' zelo dobro uspel volivni shod naše stranke. Radi velike udeležbe se je moral opraviti namesto v dvorani na prostornem dvorišču, ki so ga napolnili zavedni volivci iz Vipave in sosednih krajev. Shod je otvoril g. Zvanut iz St. Vida. Kot kandidat se je predstavil z daljšim govorom g. dr. Wilfan. Za njim je še obširno pojasnil pomen volitev in postopanje pri volitvah g. dr. Gabrček. Nadalje je govoril še g. Ferjančič, četudi ne, kakor je poudarjal, očitno v imenu socialistične stranke, vendar v njenem smislu. Govoril je pa tako, kakor tisti staropisemski možak, ki se je namenil preklinjati, pa je naposled le blagoslovil. Saj ga zares ne more biti trezno in normalno mislečega slovenskega proletarca, ki ne bi spoznal, na kateri strani mu je pri teh volitvah pravo mesto. Zbrani volivci so odgovor g. dr. Wilfana na izjavljanje g. Ferjančiča vzeli na znanje z glasnim odobravanjem in shod se je zaključil, po kratkih besedah še nekaterih govornikov, ob splošnem navdušenju in zadovoljstvu.

V sredo večer se je vršil shod v lepi gledališki dvorani v Bratinovi hiši v Ajdovščini. Tudi tu je bila zelo lepa udeležba. Govorili so gg. dr. Wilfan, dr. Gabrček, not. Jurca, župan Kovac in še nekaj drugih.

Shoda v Sežani in Tomaju. V četrtek, na Vnebohod, sta se vršila dva volivna shoda v Sežani (v šmucovi dvorani) in v Tomaju (pri Černetu). V obeh krajih je prišlo zelo veliko volivcev, ki so z velikim zanimanjem poslušali izvajanje obih glavnih govornikov, dr. Wilfana in dr. Gabrčka. Povsod se je pokazalo popolno umevanje pomena teh plovitv in odločna volja, da si tudi to pot naš tavedni Kras osvetli lice.

V Trstu:

Na Proseku. Shodu je predsedoval g. Matko Milčič. Govorila sta gg. dr. Slavik in Gergolet.

Pri Sv. M. M. Spodnji. Predsednik shoda je bil Anton Miklavc, govornika sta gg. dr. Slavik in dr. Mikuletič.

Kronika nasilistev

Telesna poškodba. Iz Pazina nam javljajo, da so na večer dne 29. m. m. tamonjski fašisti brez vsakega vzroka ali povoda napadli in pretepli sodnika Stanika Rodića in njegovega brata sodnega kancelista Milana Rodića. Pretepli so ju z belimi palicami, dokler se nista prikazala dva orožnika, na kar so napadali — bilo jih je dvajset — pobegnili. Stvar bi se bila za napadence gotovo usodno zvršila, da niso še pravočasno prisrkočili orožniki. Namen napadalcev je bila očiščen. Kajti nekdo izmed njih se je izrazil že pred napadom: »non che dovemo lasciar più che i passi per le vie di Pisinio«. (Ne smemo jima več dopuščati, da hodita po pazinskih ulicah.) Nekaj drugi se je poskušil pri tej priliki tudi samokres, ki ga je bil nameril proti sodniku Rodiću. Naslednjega dne je ugotovil zdravnik na napadenih, po nekoliko poškodbah na telesu in na glavi.

Kršitev volivnega zakona. V sredo, 4. t. m., so Senožetani nalepili po trgu naznanila, da se bo vršil v četrtek, 5. t. m., volivni shod v dvorani Krščanskega izobraževalnega društva. Ko je zvedel maršal kr. finance, da so lepaki po zidjih, sta planila on in eden njegovih podrejenih stražnikov na ulico in potrgala lepake. Nato je šel maršal h gospodarju mlekarne ter od njega zahteval, naj mu pove, kdo je lepil lepake in kje so tisti, ki bodo držali shod. Ker pri mlekarju ni zvedel ničesar, je obhodil vse gostilne in mnogo hiš ter povsod brskal za lepaki. Celko pod podobe na stenah je pogledal, ali ni pod njimi skrito kako naznanilo. Maršal se ni dal prepričati, da je njegovo ravnanje protizakonito, še le vsled posredovanja g. polkovnika zdravnika, ki se mudi slučajno uradno v Senožčah, je maršal odnehal in dovolil, da so se lepaki znova nalepili.

Volišča v Istri

I. Poreško glavarstvo.

1. 3. Poreč, 4. Tar, 5. vežbališče v Poreču; 6. 7. Buje, 8. Momjan; 9. Novigrad; 10. Grožnjan, 11. Podgorje; 12. 14. Motovun; 15. Vrsar, 16. Sv. Lovreč; 17. 18. Oprtalj; 19. 21. Umag; 22. Verteneglio (Crni vrh); 23. 24. Višnjani; 25. Vižinada, 26. Legina šola pri Kašteliru.

II. Koprsko glavarstvo.

27. 30. Kopar; 31. Dekani; 32. Sv. Anton; 33. Predloka; 34. Dolina; 35. Boršt; 36. Osp; 37. 39. Isola; 40. Marezige; 41. Truške; 42. 43. Milje; 44. Voltra; 45. Božiči; 46. šola Skofije; 47. Klanec; 48. Pomjan; 49. Korte; 50. Sočerga; 51. Draguč; 52. Vrh; 53. Štrped; 54. Lanišče; 55. Klenovčak; 56. Buzet; 57. 59. Piran; 60. Portorose; 61. Siciole; 62. Kaštel; 63. Roč; 64. Gorenje.

III. Lošinsko glavarstvo.

65. 67. Cres, 68. Belej; 69. Veli Lošinj; 70. 71. Mali Lošinj, 72. Susak, 73. Unije; 74. Čunski; 75. Nerezine, 76. Osor.

IV. Pazinsko glavarstvo.

77. 81. Labinj; 82. Tinjan; 83. Sv. Petar v Šumi; 84. Boljun; 85. Paz; 86. 88. Plomin; 89. 91. Zminj; 92. 94. Pazin; 95. Lindar; 96. Pican; 97. Gračišče; 98. Cerovlje.

V. Puško glavarstvo.

99. Barban; 100. Hreljič; 101. Kanfanar; 102. 103. Vodnjan; 104. Marčana; 105. Filipana; 106. 107. 108. 114. Pula; 115. Fažana; 116. Galežana; 117. Altura; 118. Sišan; 119. Medulin; 120. Pomer; 121. 124. Rovinj; 125. Sv. Vinčenat; 126. Bale.

VI. Volosko glavarstvo.

127. Vepinac; 128. Podgrad; 129. Hrušica; 130. Vele Munc; 131. Perenič; 132. Kestav; 133. Breza; 134. Klana; 135. Jušiči; 136. Vel. Brud; 136. Jelsane; 137. Nova Kračina; 138. 139. Lovran; 140. Materija; 141. Vodice; 142. Tatre; 143. 144. Mošćenice; 145. Volosko.

Vsa Istra ima torej 145 volišč. V zmislu čl. 14. volivnega zakona so volišča določena po občinah, in sicer v razmerju, da je na vsako volišče upisanih k večjem 800 volivcev.

Domače vesti

VOLIVCI Kdor ima potni list, ali drugo uradno listino s fotografijo (n. pr. orožni list itd.), naj ga vzame 15. maja s seboj na volišče! Kdor nima nobene take listine, naj vzame dve fotografiji ter si da napraviti na občini posebno volivno izkaznico (tessera speciale), ki bo služila temu, da dokaže volilec svojo istovetnost. Volivci, taka izkaznica vam bo koristna tudi pri drugih prilikah. Napravite si jo sedaj, ko vam služi tudi pri volitvah!

Uradna razglasitev kandidatnih list. Generalni civilni komisariat je priobčil: »Uradni razglas kandidatov.« Navaja za tržaško volivno okrožje predložene mu kandidatne liste in sicer po vrsti, kakor so bile predložene. Slovenska lista je na prvem mestu, kar priča, da smo mi prvi rešili vprašanje kandidatov. Ta razglas morajo občinski predstojniki nabiti na tabli sodnje in na drugih javnih mestih v občini, a po dva izvoda se morata izročiti predstojniku vsake volivne komisije. En izvod bo na razpolago komisiji, drugi pa se mora nabiti v prostoru, kjer se bo glasovalo.

Neprijetno jim je! Uradno priznane kandidatne liste z znaki je oblastvo že dalo javno prebrati. Dejstvo pa, da je slovenska kandidatna lista s svojim lipovim znakom (ki je posebno izrazit) na prvem mestu, gotovo ne bo posebno ugajalo kakemu prenapetemu. Pač pa služi — ne da bi se hoteli ponašati s tem —

našemu vodstvu v čast in priznanje. Posebno še, če uvažujemo, v kako težavnih okoliščinah mora to vodstvo delovati. Kako neprijetno je to za gotove druge strani, priča dejstvo, da je bil »Lavoratore« tako malenkostno, da je prevrnil red v uradnem razglasu in postavil našo listo na zadnje mesto. Morda bo menil kdo, da se lovimo mi za malenkostmi. V odgovor mu bodi, da »Era Nuova« priobčuje poseben članek samo o tem, kako bi se dal z dobrohotnim privoljenjem oblastev popraviti očitni pogršek, ki ga je zagrešilo vodstvo fašistovskega bloka s tem, da je vložilo in dalo pri notariju overoviti popolnoma različen znak in ne tistega, ki ga priobčuje »Era« že par dni kot pravi znak bloka. Overovali so pri notariju »alabardo«, »Era« pa prinaša »sekiro«. Pričnava, da bi moglo postati to usodopolno, ker zakon predpisuje, da glasovnice, ki ne nosijo po notariju overovljenega znaka, niso veljavne! Človek bi moral misliti, da se bijo boj med tržaško alabardo in fašistovsko sekiro. Kaj bi se v takem slučaju očitno razdvojenosti znaka dogodilo stranki, ki ne bi bila italijanska?!

Iz tržaškega življenja

Poskušaj samonar. 20 letni trgovski agent Erbert Loppik, stanujoč v ulici Ginastica št. 43, se je zalubil pred nedavnim časom v neko mladenko, katere ime nam ni znano. Pred par dnevi ga je pa dekle zapustilo in od tistega časa je postal mladenič zamisljen in žalosten. Njegovi prijatelji so ga radovedno povpraševali, kaj pomeni njegov molk. Ker jim pa ni dal nobenega odgovora, je marsikdo ugibal o tem ali onem. Včeraj jutraj je pa izvršil Loppik, kar je imel že delj časa v načrtu. V skladišču, kjer je bil uslužben, se je nahajal sam. To priliko je porabil in se zastropil z arzenikom. Ležal je že v nezavesti, ko vstopi v skladišče neki gospod, ki je prišel po trgovskih opravkih. Ta je nemudoma pozval zdravniška rešilno postajo. Toda še preden je prišel zdravnik na lice mesta, so odpeljali mladeniča z nekim avtomobilom mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v VIII. oddelek. Njegovo stanje je opasno.

V past se je ujel. Včeraj jutraj se je sprehal pred manufakturno trgovino v ulici Arcata 26 letni Andrej Mimon, ki nima stalnega bivališča. Premišljeval je, kako bi prišel do dveh pec finega blaga, ki sta bile izloženi pri vratih prodajalnice. Dolgo časa je tuhtal, kako bi jih odnesel. Končno si je dal toliko poguma, da ju je zagrabil ter se spustil z njimi v beg. Ko je videl lastnik, da mu je sraka ukradla blago, je zaukazal trgovskemu pomočniku, njo. Posrečilo se jim je, da so ga prijeli ter ga izročili prvemu stražniku, ki so jih med potjo srečali. Predrni Drežek dela za to pokoro v zaporu v ulici Coroneo.

Oh, ta nesrečna Amerika. Nekaterim ljudem se zdi jako čudno, kako je to mogoče, da se pustijo tuji, ki imajo namen odpotovati v Ameriko, opehariti od tržaških potepuhov, ki poskrbujejo »potne listine«. Vsa stvar je jako logična. V naše mesto prihajajo ljudje iz Nemške Avstrije, Jugoslavije itd., da se od tu odpeljejo v Ameriko. Oni seveda ne vedo, da mrholi v našem mestu večje število takih elementov, ki prežijo na tuje. Tujci, ki ne poznajo tržaških razmer, zaupa preveč človeku, katerega ne pozna, in ta ga oslepari kolikor se da.

Na isti način kakor sta opeharila pred večeršnjim ona dva mladeniča Stefan Kurija, tako je opeharil včeraj Mihael Sementino nekoga Gvidona Krovata v Ameriko. Nudila se jima je prilika, da sta kupila cenejši vozni listek od Sementina. Na ta način je izvel Krovata od Sementina. Na ta način je izvel Sementino od obeh 15.000 lir in 20 dolarjev. Kmalu potem sta pa oba opeharjena izvedela, da ne bosta šla v Ameriko, ker je bil potni list ponarejen. Dogodek je bil naznanjen policiji, ki je že prišla Sementinija in ga dala odvesti v zapor.

Naročajte in širite „EDINOST“

Francka Može roj. Čehovin

Franc Može

poročena

Sinadole, 30. 4. 1921.

Borzna poročila.

Tečaj:

Trst, dne 6. maja 1921.

Jadranska banka	300
Cosulich	383
Dalmatija	285
Germolich	1500
Libera Tristina	540
Lloyd	1650
Lussino	1025
Martinolich	320
Oceania	279
Premuda	409
Tripcovich	374
Ampela	602
Cement Dalmatia	332
Cement Spalato	368

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 6. maja 1921.

Neprepričane krone	4. — 5. —
avstrijsko-nemške krone	3.25 — 4. —
čehoslovaške krone	28. — 29. —
lejci	61. — 61.50
marke	33. — 33.50
dolarji	30.75 — 31.75
francoski franki	20.10 — 20.20
italijanski franki	161. — 162. —
švicarski franki	358. — 362. —
angleški funti papirni	80. — 81. —
angleški funti, zlati	100. — 102. —
rubli	8. — 10. —
napoleoni	80. — 82. —

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

PRODAJA SE 2 chiffonier, 1 omara s 4 predali, umivalnik in drugo pohištvo, vse že rabljeno. Rojan, via Moreri 77, III. 761

SPALNA SOBA nova za 2 osebi, se po nizki ceni prodaja. Via Petronio 2, III. 763

PRIELIŽNO 400 kozarcev za pivo 1/4 l. prodam Via Sette fontane 23. 764

GOZD bukov ali smrekov, vsakega obsega, tudi v Jugoslaviji kupim. Ponudbe pod »Gozd« na upravnistvo. 765

MLADENIČ star 21 let, govori srbsko, italijansko in nekaj nemščine, išče primerne službe. Ponudbe pod »Namještenje« na upravnistvo. 762

OKOLI 1000 g apna je na prodaj. Gabrovec, gostilna Gruden. 757

KONSUMNO in kmetijsko društvo v Gabrovici pri Proseku išče krčmarja. Podrobnosti se poizve pri odboru. 750

MAZANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zimske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mer-molja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

LEKARNA IN KEMIČNI LABORATORIJ V SEŽANI Ribje oči prve vrste, kemično preizkušeno. — Širup R. za šibke in malokrvne otroke. — Kroglice B. za malokrvne ženske. — Švedske kapijole. — Mazilo za garje, (specijaliteti). — Pražka mast. — Tinktura in obliž za kurja česna. — Fluid za živino. — Sestavljen mlečnokisl Kreosotov sirup, pripravljen po posebnem receptu, preizkušeno zdravilo za pljučne bolezni in katar dihal. — Vsakovrstna zdravila in specialiteti za ljudi in živino vedno v zalogi. — Poštne pošiljave. 466

POUK: Angleškega, francoskega, italijanskega, jugoslovenskega, nemškega jezika, slovnice, konverzacija, korespondenca, stenografija; trimesečni tečaji za odrasle; posebni tečaji in ponavljanje za decu. Prestavljane. Via Boccaccio 3, vrata 14. 451

FOTOGRAF ANTON JERKIC, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, Gorica, Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim sorokom. 135

NOVA POROČNA SOBA za L 2200, kakor tudi omare, ponočne omare, vzmeti, postelje in žimnice prodaja po nizkih cenah. Semolich, Campo Belvedere 1, zaloga pohištva. 759

PRODA SE hiša z gozdom in travniki. Naslov pove upravnistvo. 760

NA PRODAJ so tri hiše, z gospodarskimi poslopji, zemljiščem ali brez, pripravne za vsako obrt, v zelo prometnem trgu tik državne ceste Trst-Ljubljana. Pojasnila daje A. Laurič, Planina pri Raketu. 749

POSTELJA se odda takoj poštenemu mladencu. Via Istituto št. 18, III. 758

INVALID star 24 let, poročen, z malo hibo, veče slovensčine, italijanščine in nemščine, išče primerne službe. Naslov pove upravnistvo. 752

POZOR! Srebrne krone po najvišjih cenah plačuje edini grosist Beletti Vito, via Madonna 10, I. 389

BRINJEVEC jamčeval naraven, v poljubni množini, se dobi po zmerni ceni pri Fr. Dekleva, Slavina p. Prestranek. 34

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Marzini 46 (v bližini drvenega trga). 23

KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI«

PFAPP Stroji za tkanje in vazanje pravi nemški vzroci Seidel & Neumann in „Singer“ Gast & Gasser. Trst, ul. Campanile 19

ALOJZIJ POVH Trst, telefon šte. 3-29 Piazza Garibaldi 3 (pri Barriera)

Največje izbero daril za birmo dobite samo v trgovini Piazza Garibaldi št. 3, (prej Barriera)

Opravična številka E 15/20/II.

Dražbeni oklic

Po zahtevanju »Tržaške posojilnice in hranilnice« po odvet. dr. Josipu Abram v Trstu, bo dne 6. junija 1921, dopoldne dne 6. (srečega) junija 1921, dopoldne ob 10. uri, na licu mesta v Danah pri Sežani, hšt. 4, dražba nepremičnin, vpisanih v vlož. št. 35. — 1. zemljiško telo — vlož. št. 257 — 3. telo — delež 240/37200 in edinega telesa vložka št. 837 (občinski juš) davčne občine Sežana, in sicer hiša, hlevi, vodnjak pod hšt. 4 v Danah, vrt, gozdovi, njive, vinograd in pašniki, s pritrkljivo vred, ki sestoji iz nekaj vinske posode.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na lir 49.605'—, prikljklam na lir 208'—, skupaj torej na lir 49.813'—.

Najmanjši ponudek znaša lir 33.208'—, Pod tem zneskom se ne prodaja. Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, citivne zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj ozna-menjeni sodnji, v izbi št. 2 med opravilnimi urami.

SEŽANA, 16. aprila 1921.

OKRAJNA SODNIJA, ODEDEK I.

Samo na debelo za preprodajalce!

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Eclia, Lift, različni glavnički, špaga, dišča mila, kratače, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. S. Nicolo 19 GACOMO LEV S. Nicolo 19

Duovo ogije, premog.
plinov coke, drva za peči
in štedilnike
Živo in gašeno apno,
strešniki, navadna opeka,
cement Portland I. vrste
Daniele Pillin, Trst
ZALOGI: 29
Via Coroneo 25 telefon 13-06
Viale XX. settembre 94 telef. 251

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu

(38)

VI.
Predpust je dal gospi Krivošički dovolj prilike, da je zadoščala svoji domišljiji in lipepenju po sijajni družbi in odličnih poznanstvih. Obiskovala je z Ivanko vse večje plesje. Ni štedila z izdatki samo da uvede svoje hčer v družbo na sijajen način. Ivanka je imela najlepše toalete. Krasne postave, lepega obraza, se je oblepavala še bolj, odkar je vedela, da je ljubljena in odkar je tudi nji sami srce živo utripalo za Klinarja. Njen mladi, podgast obraz je izgubljala otroški izraz in iz mladih rjavih oči sta odsevala ženstvo in sreča. Cela četa oboževalcev se je zbirala okoli nje na plesih, pričakuje, da pride vrsta tudi na njih, da zasujejo mlado, vitko telo po parketu in da bodo vdihali tisti vroči dihi, pomešan z vonjem dišav in transpiracij. Ali, vsaka prva tura je pripadala Klinarju, ki je, odklikovan na ta način pred vsemi, krotil svojo ljubosumnost, ki ga je mučila, ko je moral gledati dragi Ivankin stas v tujih rokah. No, Ivanka ga je znala odkodovati s tem, da je plesala največ z njim, čisto tudi po dve četvrtki in po dve turi. Mati se je radi tega jezila nanjo in po karala, češ, da je to nepristojno in da bodo dru-

gi užaljeni. (Videla je namreč, kako se nekoliko pristavov in zapisnikarje iz dobrih hiš, da celo en baron zanimajo za Ivanko, in zdelo se ji je, da bi bila to lepša partija za Ivanko, nego pa Klinar). Ali, Ivanka je imela svojo glavo. Obkljubljala je materi, da jo bo ubogala, ali, ko je stopila v plesno dvorano ter potonila v sijaj, razsvetljavo, dekoracij, toalet, v sum glasbe in virtine valčka, tedaj je pozabila na svojo objubo in na ves svet, ki je bil v dvorani in zanj je obstajal le ples. Klinar pa, poleg tega, da ji je bil ljub, je tudi plesal izvrstno. Ko je plesala z njim valček, je bilo Ivanki kakor da leti po dvorani: lebdela sta oba, komaj dotikajoče se tal in marsikaklo zavistno oko je sledilo temu vitkemu, lepo raščnemu paru, ki je mnogim gledalcem izvalil vslik obduvanja.

Ivanka je v takih hipih blestela od lepote, ki jo je zanos še povečaval. K temu se je pridruževala še umetnost dam Driničevih, ki ste z izbiro in barvo tkanine — večinoma belih tulov in gazov — ter krojem zalito lepo rast dovedli do popolnega izraza in vrednosti. V taki beli ali svetlomodri umetnini Driničevih, ki je bila čisto lahka kot peroti metulja, s krvno gostih, temnorjavih las in dragulji svojih rjavih oči — je bila Ivanka med svojimi vrstnicami v tej sezoni res kraljica vsakega plesa, ki ga je obiskala.

Tu se je seznanila z mnogimi mladimi možiki, mnogimi mladimi dekleti in materami,

in je s tem pomnožila tudi poznanstva svojih starišev, ki so prišli v družabni stik z raznimi stevniki, predsedniki, poslanci in odvetniki. Z nekaterimi teh se je razvilo tudi ožje obvečanje, otroci so se začeli obiskovati, a žnjim tudi stariši, in v kratkem času je mogla gospa Krivošička ustanoviti svoje sestanke, ki so vedno obilovali na finih zakuskih in hitro si je pridobila glas in priljubljenost v družbi. Tu so se shajale razne gospe svetnikov, predsednikov, bila je tudi ena »presvetila«; prihajali so mladi uradniki in mlada dekleta — to je bilo vsakega četrtka — pak so se razgovarjali in muzicirali, in je bilo sploh dovolj živahno, ker je Krivošička sama kaj rada in mnogo govorila, a kjer se shajajo dve-tri ženske, tam ni tišine.

S pomočjo te tišine je zadobila Krivošička lep položaj v zagrebški družbi. Sijajno urejena prodajalnica in lepo opremljeno stanovanje sta napravljala vtisek velikega blagostanja, ki so ga povečavala razkosna krila Krivošičke in njenih otrok, obilni obedi in dareljivost firme Krivošič ob dobrodelnih prilikah. Kmalu je bila družba — ki se je označala za srednji razred — navdušena za hišo Krivošičevo. Domačica je bila tako ljubezna, dekletki tako mili, da se je človek res občutil pri njih kakor doma. Pripovedovalo se je se celo bajke o bogastvu Krivošičke, ki da ni skoro dvajset let v gornji ulici v svoji mali prodajalnici delal nič drugega, nego zbiral stotake na stotake. Odkodi-

so prihajali ti, tega ni vedel nikdo. Vedelo se je, da Krivošič plačuje šest tisoč letne najemnine, da je pri njemu zaposlenih osem do deset ljudi, da je plačal opravo svoje trgovine z gotovim denarjem, in cenili so ga, da ima najmanj deset tisoč gotovega denarja. Za toliko so ga cenili, računajoč po režiji in stroških hiše. S stališča: »kolikor imaš, toliko si vreden« je ta družba dajala Krivošiču tudi primerne časti. Izvolili so ga v odbor Merkurja v nadzorovalni odbor neke zavarovalne družbe in v cenzuralno narodne banke; postal je poverjenik še dveh treh trgovsko-dobrodelnih društev, njegova žena pa je zastopala celo trgovski stan v Rdečem križu, je bila odklikovana z izvolitvijo med patronce za sijajni Merkurjev ples, za predsednico društva v podporo sirot iz trgovskih rodbin. Vse to jo je laskalo in jo kaj zadovoljevalo. Samo eno jo je mučilo: v kroge visokega uradništva ni prišla. Ti so stisnili medse in niso puščali blizu priproste meščanke. Če so prišli z njo v stik v drugih nižjih društvih, ki so se včasih morali spuščati do njih, tedaj so občevali znjo s tisto visoko ljubeznostjo, ki pri vsaki besedi ojava posvarilo: »Vidiš, mi smo tako ljubezni s teboj